

VIIKONVAIHDE TEE ITSE

Huolla kengät kevääksi

KARI SALONEN

On sanottu, että ihmisen huolellisuuden tunnistaa kengistä. Tässä piilee totuuden siemen: siistin yleisvaikutelman lisäksi kenkien huoltaminen vaikuttaa niiden käyttöikäen merkittävästi.

ANU KAARINA HÄMÄLÄINEN
KRISTIINA TERGUJEFF

Suomen olosuhteissa ei ole löydettävissä yleiskenkää kaikkiin olosuhteisiin, vaikka kumpparit ja villasukat ovatkin toimiva valinta.

Hyvä kenkä on lestitään mukava, sopivan kokoinen ja oikeanmallinen käyttötarkoitukseensa. Järkevät kenkävalinnat ovat suomalaisille tuttuja, ja ovatpa kaupunkilais herrat elvyttäneet kalossienkin käytön.

Nykyisin kenkiä tehdään paitsi nahasta, myös synteettisistä keinonahasta, kuitunahasta sekä kankaasta. Näistä kestävin on yleensä nahkakengä, joka ikääntyy kauniisti, ja jota voidaan huoltaa. Kaikissa materiaaleissa on omat ympäristövaikutuksensa.

Nahan parkitsemiseen ja värjäämiseen käytetään jopa raskasmetalleja, ja tuotanto tapahtuu halvan työvoiman maissa, joissa ympäristölainsäädäntökin on puutteellista. Helpoin ja halvin tapa vähentää kenkäteollisuuden ympäristövaikutuksia on hankkia kengät huolella harkiten ja käyttää niitä pitkään.

Kun ostat kenkiä, sovi kumpakin, sillä jalat ovat yleensä vähän eri paria. Paras hetki kenkäostoksille on yleensä iltapäivällä, kun olet jo ollut jaloillasi hyvän aikaa. Hyvät käyttökengät ovat hoidettavaa nahkaa taipuisalla ja kestäväällä luonnonkumipohjalla.

Pohjien ja kantalappujen kuluminen ei ole syy heittää kenkää menemään: hyvä suutari korjaa kaikenlaisia kenkiä, kunhan sen materiaalit ovat kestäviä.

KEVYEMMIN ASKELIN

Tutustu Change your shoes -hankkeeseen, jossa on mukana 15 järjestöä Euroopasta ja kolme Aasiasta. Suomessa hanketta hoitaa Eetti ry. Tavoitteina on edistää kenkätuotannon läpinäkyvyyttä ja eettisyyttä. Ongelmia on etenkin palkkauksessa, alihankinnassa ja nahan tuotannossa.

Hankkeen teettämässä kyselytutkimuksessa 80 prosenttia suomalaisista oli valmiita maksamaan enemmän eettisemmistä kengistä.

Miten olisi tee itse -kengät? Tampereen Kehräsaarissa toimii Kenkäpa ja Pihka, jonka suosituilla kurseilla voit tehdä kestävät kengät. Myös suutarimestari Ari Tylli kurssittaa omien kenkien tekoon.

Korjaussarjakollektiivin blogissa kiillotetaan kengät viskillä ja suojataan kosteudelta mehiläisvahalla: www.korjaussarjakollektiivi.wordpress.com

Hyvin huollettu kenkä kestää ja säästää ympäristöä. Säännölliseen käsittelyyn on syytä panostaa, mutta tarvittaessa apuvälineitä löytyy vaikka ruokakaapista: nahkaa voi hoitaa nahanhoitoaineiden lisäksi esimerkiksi viskillä ja banaaninkuorilla.

Paras hetki kenkäostoksille on yleensä iltapäivällä, kun olet jo ollut jaloillasi hyvän aikaa.

Kenkien huolto kotikonstein

Keväällä kahlatessamme loskassa on kenkähuolto tarpeen. Kengät puhdistetaan ja käsitellään vettä hylkiviksi, ja mokkakengät pakataan suosiolla kaappiin kuivempia kelejä odottamaan. Kauden lopuksi voi myös viedä huoltoa kaipaavat kengät suutarille, jotta ne ovat talven yllättäessä taas valmiina.

Tarpeellisia hoitovälineitä nahkakengille ovat kenkälankin lisäksi vedenkestotuote, puhdistusharja, pariton sukka lankin levittämiseen ja toinen kiillottamiseen. Kuraisten kengänpohjien puhdistukseen voi käyttää juuriharjaa.

1. Nahkakengien puhdistus aloitetaan irrottamalla nauhat, jotka

pestään tarvittaessa. Harjaa irtolika erityisesti nahan ja pohjan saumakohdasta ja pyyhi kengät kostealla rätiltä. Satulasaippua voi käyttää. Suihkuta kenkiin kosteusuojaa ja anna kuivaa. Levitä sitten nahalle lankki.

2. Kiillota kengät välipalalla: banaaninkuoren sisäpinnassa on öljyjä, kuten etyylibuturaattia, joiden avulla kenkiin saa hyvän kiillon. Kenkien pinta hangataan kuoren palasella, pyyhittään ylimääräiset pois ja saumat puhtaaksi.

3. Lepolestien tarkoitus on pitää kengät hyvässä muodossa säilytyksen ajan. Häätätilassa sanomalehti ajaa saman asian.

4. Täytä märät kengät sanomalehdellä ja kuivata ne kyljellään huoneenlämmössä. Patterin lämpö kuivattaa nahan rumaksi ja saattaa pilata liimaukset.

5. Hyvin kuraiset mokkakengät voi pestä hellävaroin kostealla sienellä. Kuivat kengät puhdistuvat mokka sienellä tai -harjalla, ja ne suihkutaan ennen käyttöä kosteudensuojajaineella.

6. Haisulin kengät? Muovisia sandaaleja voi pestä ja suihkuttaa desinfiointiaineella. Nahkakengien hajuja poistaa ruokasooda, joka pudotetaan kenkään vaikka parittoman sukan sisällä. Myös seetripuiset lepolestit pitävät hajut ja tuholaiset loitolla.